

Z obsahu:

Mír a naději národům bývalé Jugoslávie!

Jan Pavel II. při generální audienci 16. dubna 1997.

– strana 2 –

Nanebevstoupení Páně

Věčný život začíná zde na zemi jakožto pravý život...

– strana 4 –

Maria – Prostřednice spásy

Jedinečný a nezastupitelný úkol Panny Marie v dějinách spásy.

– strana 5 –

Peklo je skutečností

Joachim kardinál Meisner

– strana 6 –

Ve stínu sv. Josefa

– strana 10 –

Poselství Svatého otce k 31. Světovému dni komunikačních prostředků

11. května 1997

– strana 11 –

Mír a naději národům bývalé Jugoslávie!

1. Sanctus Deus, Sanctus Fortis, Sanctus Immortalis, miserere nobis! – Svatý Bože, Svatý Silný, Svatý Nesmrtelný, smiluj se nad námi! Od moru hladu a války vysvobod' nás Pane! Od náhlé smrti, vysvobod' nás Pane! My hříšníci, prosíme tě uslyš nás, Pane! Ježíši odpusť nám! Ježíši vyslyš nás! Ježíši smiluj se nad námi! Matko pros za nás, Matko naléhej, Matko přimlouvej se za nás. Všichni svatí a svěťice Boží, přimlouvejte se za nás.

Tyto prosby, drahé křesťanskému lidu mě doprovázely během cesty do Sarajeva, během pobytu v tom městě a během setkání s křesťanským společenstvím jež tam žije. Vícekrát se vracelo slovo »město – symbol«. Sarajevo totiž je symbolem evropských krizí. Z něho vyšlehla první světová válka v roce 1914 a ke konci století se Sarajevo znovu stalo znakem dramatické a nesmyslné války, která rozdělila jižní Slovany a národy v bývalé Jugoslávii a způsobila nesmírný počet obětí. Proto se Sarajevo stalo městem hřbitovů. Vedle stadionu, kde jsem v neděli 13. dubna mohl předsedat eucharistické oběti, jsou jasně vidět hřbitovy s ještě čerstvými hroby obětí nedávného konfliktu. Jak zapomenout na to, že v minulých letech byly ukazovány bolestné obrazy matek nebo dětí klečících u hrobů svých manželů, otců, nebo snoubenců. Proto jsem chtěl velmi důrazně opakovat v Sarajevu, co řekl mnohokrát Pavel VI. a co jsem zdůraznil v poselství k sekretáři spojených národů: *Už nikdy válku! Už nikdy válku! Od moru, hladu a války, vysvobod' nás Pane.*

2. Úmysl navštívit Sarajevo se mi zrodil v srdci před několika léty, když se v té oblasti šířil požár válečných akcí. Tolik jsem toužil jít do toho města a všemožně jsem se snažil, aby se návštěva uskutečnila. Protože se ukázalo, že každé úsilí je bohužel marné, svolal jsem několikrát do Říma, do Castelgandolfo a do Assisi setkání v modlitbě a naléhavých prosbách, abychom společně prosili za mír pro tyto trýzněné země.

Chtěl jsem, aby tyto vroucí modlitby dokázaly našim brat-

řím v Bosně a Hercegovině, křesťanům i muslimům, Chorvatům i Srbům, že nejsou osamoceni, že jsme s nimi, že s nimi zůstaneme až do konce, dokud se nevrátí do jejich vlastí mír. Obyvatelé Sarajeva si na to vzpomněli a vícekrát během mé návštěvy mně to opakovali. Věděli, že církve nejen v Evropě, nýbrž i v celém světě byla s nimi. Věděli, že nejsou opuštěni, a to byla pro ně jistě významná mravní pomoc.

Trvalá solidarita církve se projevila také v povýšení Sarajevského arcibiskupa, ctihodného bratra Vinco Puljiče ke kardinálské důstojnosti v roce 1994.

Během své návštěvy jsem chtěl utvrdit toto církevní společenství tím, že jsem se setkal i s ostatními biskupy Bosny a Hercegoviny, Mons. Franjou Komaricou, biskupem z Banja Luka, a Mons. Radko Peričem, biskupem z Mostaru-Duvna.

3. Během války nepřestávaly poutě věřících do Mariánských svatýň Bosny a Hercegoviny, stejně jako v mnoha jiných zemích světa a zvláště do Loreta, aby prosili Matku, Královnu národů a Královnu míru, aby se přimlouvala za návrat pokoje do trýzněné oblasti. Matko, pros za nás! Matko naléhej! Matko přimlouvej se za nás! Všichni svatí a svěťice Boží, přimlouvejte se za nás.

Celá návštěva Sarajeva probíhala ve znamení vytrvalé a naléhavé prosby za mír. Každá etapa programu chtěla podtrhnout jediné a hlavní poselství: **Nadějí!** Od příletu na letiště, po setkání s biskupy, kněžími a řeholníky v Sarajevské katedrále, až po vyvrcholení návštěvy, jímž byla mše svatá koncelebrowaná s kardinály, biskupy

a kněžími Bosny a Hercegoviny a jiných států vzniklých z bývalé Jugoslávie, i z mnoha zemích evropských, i z ostatního světa.

4. Chtěl jsem obyvatelům města a celé země přinést slova naděje. Po bolestné zkušenosti války, jež zplodila křivdy a zanechala stopy pomsty a nenávisť, nabývá naděje konkrétní rozměr odpuštění a smíření. Vybízel jsem k odpuštění a k smíření všech etnických a náboženských skupin Bosny-Hercegoviny hluboce poznamenaných utrpením a prosil jsem je, aby si navzájem dokázali říci: *Odpouštíme a prosíme za odpuštění!* Cesta smíření a dialogu je jedinou cestou, jež vede k trvalému míru.

Při setkání s kněžími jsem nemohl opomenout zmínku o zvláštních zásluhách řádu františkánů při evangelizaci oné země, zvláště za otomanské nadvlády, a zároveň jsem se zaměřil na výzvu ke všemu dijecznímu a řeholnímu kléru, aby solidárně spolupracovali pod vedením svých biskupů. V homiliích a proslovích jsem chtěl poděkovat všem, kteří různými způsoby podporovali a dosud podporují zkoušené obyvatelstvo Bosny-Hercegoviny. Neopomenul jsem ani výzvu na adresu příslušných politických hospodářských a vojenských orgánů Evropy, aby nezapomínali na naléhavé potřeby oné země, která válkou tolik vytrpěla.

5. Během mše svaté na Sarajevském stadionu nám liturgie třetí velikonoční neděle představuje Krista, který se přimlouvá u Boha za všechny. Sarajevo, Kristus je zvláštním způsobem tvým přimlůvcem! Je vaším přimlůvcem, všechny

národy, které jste kdysi tvořily Jugoslávskou federaci. Je tvým přimlůvcem drahý evropský světadíl. Je vaším přimlůvcem, národy celého světa.

Mír se rodí ze smíření a odpuštění je zásadní starostí každého věřícího. Tento duch jednoty, odpuštění a smíření ve světle víry zvláště výmluvně proniká setkání, která jsem měl s představiteli pravoslavné církve, muslimského i židovského společenství. Jejich humanitárním organizacím, charitě biskupské konference, muslimské Merhamed, Dobrotvoru pravoslavných Srbů a židovské Benevolencii, jež se zvláště zasloužili o pomoc obětem války, jsem chtěl udělit mezinárodní cenu míru Jana XXIII.

6. Nakonec chci poděkovat vládním představitelům Bosny-Hercegoviny, za pozvání k návštěvě Sarajeva a za vše, co vykonali během ní. Podle mírové dohody stojí v čele Bosny-Hercegoviny tři vládnoucí prezidenti. Jeden zastupuje muslimské společenství, jeden pravoslavné Srby, a třetí je představitelem pravoslavného společenství, které tvoří zvláště Chorvaté. Postaráme se o to, aby se uskutečnila přání vyslovená během rozhovorů, aby Svatý stolec i nadále sloužil ve prospěch tohoto lidu tak tvrdě zkoušeného.

Ježíši, odpusť nám! Ježíši, vyslyš nás! Ježíši, smiluj se nad námi! Matko, pros za nás! Matko přimlouvej se za nás! Všichni svatí a svěťice Boží, přimlouvejte se za nás! Těmito invokacemi končím svou úvahu a prosím ještě jednou Boha: *Od moru, hladu a války, vysvobod' nás Pane.* Děkujeme za konečně dosažený mír a prosíme aby byl trvalý. Prosíme, aby se už nikdy nepropadlo nebezpečnému pokoušení rozřešit důležité otázky mezi lidmi a národy ozbrojeným střetnutím. Kéž k řešení problémů dochází jen cestou dialogu a dohody.

(Podle Vatikánského rozhlasu)

Liturgická čtení

1. čtení – Sk 10,25–26.34–35.44–48

Když Petr přišel do Césareje, Kornélius mu šel vstříc a padl mu v hluboké úctě k nohám. Ale Petr ho zvedl se slovy: „Vstaň! Vždyť i já jsem jen člověk.“

Tu se Petr ujal slova a promluvil: „Teď opravdu chápu, že Bůh nikomu nestrání, ale v každém národě že je mu milý ten, kdo se ho bojí a dělá, co je správné.“

Když ještě Petr mluvil, sestoupil Duch svatý na všechny, kdo tu řeč poslouchali. A žasli věřící obrácení ze židovství, kteří přišli s Petrem, že i na pohany byl vylit dar Ducha svatého. Slyšeli totiž, jak mluví (cizími) jazyky a velebí Boha.

Tehdy Petr řekl: „Může někdo odpirat křestní vodu těm, kteří jako my přijali Ducha svatého?“ Pak rozkázal, aby je pokřtili ve jménu Ježíše Krista. Potom ho prosili, aby (u nich) zůstal ještě několik dní.

2. čtení – 1 Jan 4,7–10

Milovaní, milujeme se navzájem, protože láska je z Boha, a každý, kdo miluje, je zrozen z Boha a poznává Boha. Kdo nemiluje, Boha nepoznal, protože Bůh je láska. V tom se ukázala Boží láska k nám lidem, že Bůh poslal na svět svého jednorozeného Syna, abychom měli život skrze něho. V tom záleží láska: ne že my jsme milovali Boha, ale že on si zamiloval nás a poslal svého Syna jako smírnou oběť za naše hříchy.

Evangelium – Jan 15,9–17

Ježíš řekl svým učedníkům: „Jako Otec miloval mne, tak já jsem miloval vás. Zůstaňte v mé lásce. Zachovávejte-li moje přikázání, zůstanete v mé lásce, jako jsem já zachovával přikázání svého Otce a zůstávám v jeho lásce.“

To jsem k vám mluvil, aby moje radost byla ve vás a aby se vaše radost naplnila. To je mé přikázání: milujte se navzájem, jak jsem já miloval vás. Nikdo nemá větší lásku než ten, kdo za své přátele položí svůj život.

Vy jste moji přátelé, když děláte, co já vám ukládám. Už vás nenazývám služebníky, protože služebník neví, co dělá jeho pán. Nazval jsem vás přáteli, protože jsem vám oznámil všechno, co jsem slyšel od svého Otce.

Ne vy jste si vyvolili mne, ale já jsem vyvolil vás a určil jsem vás k tomu, abyste šli a přinášeli užitek a váš užitek aby byl trvalý. Potom vám Otec dá všechno, oč ho budete prosit ve jménu mém.

To vám přikazuji: Milujte se navzájem.“

Myšlenka na neděli

ZÁKON LÁSKY – ZÁKON RADOSTI

Zamyšlení nad úryvkem Jan 15,9–17

Já zachovávám přikázání svého Otce a zůstávám v jeho lásce.

Přečti si pozorně tento nelehký, ale překrásný úryvek Ježíšovy promluvy na rozloučenou. Zavede tě opět do večeřadla. Pán ti chce přiblížit, jak velice si Otec zamiloval svého Syna. Ježíš tu však má na mysli nikoliv pouze onu odvěčnou lásku, z níž Otec zplodil svého Syna, ale především tu lásku, kterou jej obdařuje nyní, kdy se stal člověkem a přebývá mezi námi. Nyní je totiž Ježíš se svým Otcem spojen zcela zvláštním způsobem, a právě tento vztah ti má být blízký, protože je pro tebe důležitý: ten vztah spočívá v **poutu dobrovolné poslušnosti**.

Rozjíměj o tom, jak nesmírně posvětil a povýšil Bůh tento vztah poslušnosti, když v nepochopitelném tajemství svého lidského vtělení sám dobrovolně přijal stav, ve kterém On – nejvyšší Pán a nejsvětější Bůh – může být nejdokonalejším příkladem poslušnosti a poddanosti.

Není to leccjaká poslušnost. My lidé pokládáme poslušnost za užitečnou a přijatelnou, dokud jsme odkázáni na znalosti a zkušenosti toho druhého, ale jakmile se nám zdá, že už si stačíme sami, stává se nám podřízenost až nesnesitelnou. Ježíšova poslušnost však dojmá a uchvacuje tím, že ačkoliv sám dokonale ví a zná, co je zapotřebí, vzdává se úplně a dobrovolně své vlastní vůle a zachovává přikázání svého Otce. Vzpomeň si, čím se legitimoval, když se ho farizeové ptali: *Kdo jsi?* Odpověděl jim: *Až vyvýšíte Syna člověka, poznáte, že já jsem to a že sám od sebe nečiním nic, ale mluvím tak, jak mě naučil Otec... Stále konám to, co se mu líbí.⁽¹⁾ Nehledám vůli svou, ale vůli toho, který mě poslal.⁽²⁾ Jeho poslušnost se netýkala jen nějakých klíčových rozhodnutí, ale každého kroku, každého dechu, každického slova po celý jeho pozemský život od pokorného sestoupení do Mariina lůna až do potupného povýšení na dřevo kříže. Boží Syn ti chce názorně ukázat, že k poslušnosti ve velkých věcech se můžeš propa-*

covat jedině úplnou poslušností i v tom, co je nejobyčejnější.

V čem však je smysluplnost takové bezvýhradné poddanosti, která vede až k odevzdání života? Taková poslušnost může mít jen jeden jediný důvod, a tím důvodem je **láska**.

Ježíš je proto tak pokorně poslušný, neboť *zůstává v Otcově lásce*. Otec pak jej vede k této poslušnosti, protože oba milují tebe. Otec *vydal svého jednorozeného Syna⁽³⁾* a Syn ti dokazuje lásku tím nejdokonalejším způsobem, neboť *nikdo nemá větší lásku než ten, kdo položí život za své přátele*.

Co to znamená *zůstávat v lásce*? Nic jiného než opětovat lásku, milovat Milujícího, a to stejným způsobem, jakým Člověk – Ježíš miluje svého Otce: *zůstaneš v Jeho lásce, zachováš-li Jeho přikázání*. I Ježíšovo přikázání »zůstává v lásce«: chce, *abychom se milovali navzájem*, ale ne leccjakou »láskou«, nýbrž láskou, která je připravena *dát i svůj život za své přátele*. Znamená to, že celý svůj život máš orientovat nikoliv na sebe, ale na své bližní: *To vám přikazuji, abyste jeden druhého milovali!*

Není to příliš velký požadavek? Je to cena úměrná opravdové *radosti*, jakou tak usilovně hledáš. Ježíš ti přišel ukázat a znovu otevřít cestu k oné původní velké radosti, která byla ztracena pro neposlušnost: k **Jeho radosti**, která je dokonalá, protože je **úplná**. *Úplnou* radost nic nekalí, nic neomezuje, nic neohrožuje.

Láska, poslušnost a radost jsou jako spjité nádoby: jedna bez druhé nemůže existovat. Aby tě tvůj Nepřítel zbavil radosti a lásky, které ti závidí, bude vytrvale nahlodávat tvou ochotu k poslušnosti. *On však je vrah od počátku a nedrží se pravdy, protože v něm pravda není,⁽⁴⁾ a stejně tak není pravda v těch, kterým se poslušnost a pokora protiví. Proč nemohou slyšet to slovo? Protože jejich otcem není Bůh.⁽⁵⁾ Oduč se od neposlušných, abys patřil mezi Ježíšovy přátele. On sám si tě vyvolil a pozval mezi ně, protože si tě zamiloval.⁽⁶⁾ Dal ti poznat všechno, co slyšel od Otce. Od koho bych chtěl očekávat více?*

Pane, pošli mě, abych nesl ovoce a moje ovoce aby zůstalo!

Bratr Amadeus

⁽¹⁾ Jan 8,28n; ⁽²⁾ Jan 5,30; ⁽³⁾ Jan 3,16; ⁽⁴⁾ Jan 8, 44;

⁽⁵⁾ srov. Jan 8,42n; ⁽⁶⁾ 2. čtení 1 Jan 4,10.

**Začíná měsíc máj – měsíc
Panny Marie**

MATKA VEŠKERÉHO ŽIVOTA

Člověk nové doby se vydal za poznáním světa. Zapomněl přitom na Stvořitele. Zatímco se domníval, že si zde zřídil bezpečný příbytek, jeho dům se zřítíl ve strašných katastrofách. Protože se již nedíval k nebi, ztratil půdu pod nohama. Protože už nevěřil na neviditelné, zklamaly ho viditelné věci, na které spoléhal a do kterých byl celý zblázněný.

Cesta, po které člověk kráčí, odráží se věrně v jeho uměleckých dílech. V některých dílech bezpředmětného umění se ukazuje člověk jako na konci své cesty, která vyústila do nicoty. Umění odkrývalo od dávných časů člověku krásu světa, ale když člověk zapomněl, že není tvůrcem, nýbrž jen správcem věcí, stal se slepým pro Pravzor vši krásy i pro jeho odlesk ve věcech tohoto světa.

Jakou úctu ke všemu stvořenému vyjádřil umělec dílem svých rukou. Jak září zlato a drahokamy v koruně nebeské Královny, s jakou péčí zobrazil něžné ruce nejkrásnější z lidských dcer. S pečlivostí vykreslil každíčký vlas, který splývá po jejích ramenou, i každý záhyb jejího vzácného roucha.

Tato něžná Matka je výrazem kvetoucího života, z její tváře vyzařuje mateřská dobrota, laskavá péče o Dítě, které chová na svém klíně. Není divu, že Otec se zalíbením shlíží na tu, kterou si zvolil za svůj příbytek. I andělé na ni patří s úžasem a opěvují její vznešenost a ctnosti.

Je to zcela na místě, když v měsíci máji přinášíme na její oltáře s hojností světél a květů i svá srdce, neboť všechen život a všechna krása tohoto světa má úzkou souvislost s touto Matkou všeho živého. †

Nanebevstoupení Páně

Když k nim Ježíš domluvil, byl vzat do nebe a posadil se po Boží pravici. Oni pak šli a všude kázali. A Pán byl s nimi a potvrzoval jejich slova zázraky.

Hlásat dnes Kristovo nanebevstoupení a vůbec mluvit o nebi naráží u některých »osvěcených« lidí na nepochopení a odmítání. Takové duchovně-duchovní přesvědčení je zesměšňováno jako »bláhová dětská víra« nebo dokonce rezolutně odmítáno: nanebevstoupení ve věku dobývání vesmíru, to je pověra pro nevzdělance.

Všechny obrazné představy Kristova nanebevstoupení jsou jistě z hlediska Boží skutečnosti nedostatečné. Kdo však chce obýt tuto skutečnost tím, že ji odkazuje pomocí nábožensko-psychologických důvodů do oblasti mýtů, pouhých duševních výplodů apod., pro toho se stal věroučný obsah tak prázdný, že mu každý vánek ducha doby odfoukne skutečnost víry. »Realita Kristova nanebevstoupení naopak ukazuje, jak velice může Boží zjevení proměnit lidský život, pokud je přijímá s vírou a poslušností. Neboť Kristovo nanebevstoupení nám vtiskuje pečeť velikosti. Chrání nás proti falešnému moralismu a degradaci člověka. Učí nás uctít k člověku a dává nám radost z našeho vlastního bytí.«⁽¹⁾

Dnešní slavnost nás učí, abychom si uvědomovali důstojnost a velikost člověka, neboť Bůh jednal pro člověka jako člověk s takovou velkodušností. Kristovo nanebevstoupení nám umožňuje nahlédnout do skutečné velikosti, kterou Bůh daroval člověku, neboť tato pravda víry nepopisuje nějakou »zeměpisnou událost«⁽²⁾, nýbrž potvrzuje, že »v Ježíši Kristu je také Člověk, lidské bytí, na kterém my všichni máme účast, že jsme nepředstavitelným způsobem vtaženi do vnitřního života samého Boha... Nebe není nějaký vymezený prostor nad hvězdami, je to něco mnohem velkolepějšího a většího: je to místo, kde člověk přebývá v Bohu, což má svůj základ ve spojení lidství a božství ukřižovaného a povýšeného Člověka a Boha Ježíše Krista. Kristus, Člověk, který je v Bohu, je s ním od věčnosti jedno, je současně pro člověka trvale otevřenou branou k Bohu.«⁽³⁾

Právě proto nám zpráva o Kristově nanebevstoupení říká: »Jdeme tou měrou k nebi a přímo do nebe, do jaké míry jdeme k Ježíši Kristu a vstupujeme do něho.«⁽⁴⁾ Cesta s Bohem

a k Bohu, cesta k plnosti života a lásky v trojjediném Bohu je otevřena v Kristu a skrze Krista. To nám dosvědčuje nanebevstoupení Páně. Tím, že jej následujeme, můžeme se »povznést nad všechno pozemské a hledat to, co je nahoře (Modlitba nad dary, srov. Kol 3,1).

Tato pravda víry jistě neznamená útek ze světa a pohrdání světem. Dává však pevný základ důvěry v nebesko-pozemský Boží řád, podle kterého je třeba řídit všechny pozemské kroky, aby vedly ke skutečnému, tj. věčnému životu (srov. Kol 3,2–4). Kristovo nanebevstoupení nám dává tedy poznat, že **věčný život začíná zde na zemi jakožto pravý život. Skrze svatou Církev získáváme již zde ve svátostech účast na pravém věčném životě. Ale tato milost pochází »shůry«, z nezasloužené plnosti Boží lásky k nám.**

Ježto Kristus se nanebevstoupením vrací do výchozího bodu svého poslání,⁽⁵⁾ máme, můžeme a smíme i my přijmout dar milosti našeho poslání ve svaté Církvi a v tomto světě. Uskutecňujeme to tím, že v tomto pozemském životě ve víře, v lásce a v poslušnosti ke svému poslání hledáme to, co je »shůry«. Náš cíl, nebe, je nám otevřeno. Nenechajme se polapit do pavoučí sítě čistě pozemské a bezvýchodné nudy. Mějme odvahu k pravé křesťanské, a tím i lidské velikosti, která hledá to, co pochází »shůry«. †

př -lš-

⁽¹⁾ Josef kardinál Ratzinger: *Mitarbeit der Wahrheit*, Würzburg 1990, s. 151;

⁽²⁾ Hans Urs v. Balthasar: *Credo, Meditationen zum Glaubensbekenntnis*, Freiburg 1988, s. 54;

⁽³⁾ Ratzinger: *Dogma und Verkündigung*, Freiburg 1973, s. 363;

⁽⁴⁾ tamtéž; ⁽⁵⁾ Baltasar tamt.

Maria – Prostřednice spásy

Význam Fatimy spočívá ve zvláštním vztahu zjevení a prorockých poselství Panny Marie k dnešní době. Tvář lidí dnešní doby je poznamenána touhami a úzkostmi, které se obojí ve zvláštním přehánění a zkreslování porážejí: úzkost přechází v paniku před atomovou katastrofou nebo znehodnocením životního prostředí, touhy přecházejí do utopií o pozemském ráji. Budoucnost je tak poznamenána buďto bezmezným štěstím nebo bezmezným neštěstím. Nezná tedy hranice, ale nebere také vážně nic, co leží za těmito hranicemi: skutečnost milosti, Boží lásky a nebeského života. Tomu, kdo má oči otevřené pro tento vyšší život, tomu se proměňují takové pozemské představy: na místo paniky nastupuje bázeň před Bohem, z přehnané touhy se stává naděje na pravou spásu, pozemské sevření se mění na svobodu Božích dětí (srov. Řím 8,21).

Svémi zjeveními a poselstvími z Fatimy obrací se Matka Boží bezprostředně k ohroženému lidstvu a jeho utrpení. Ona se však nezabývá pouze symptomy nemoci, ona sahá po jejich kořenech: hříchu, urážce Boha, tvrdosti srdce a egoismu. Tomu pak odpovídá náročná, ale pro člověka nikoliv přehnaná terapie: modlitba, obrácení, pokání, sebeodevzdání Kristu a služně bližním, a to všechno prostřednictvím Panny Marie. Tak předává Maria naší době milostiplné hojivé síly, které mohou vyléčit chorý svět.

Přesto se klade této víře, z mnoha stran odmítané, otázka: Proč máme přijímat tyto uzdravující síly od Marie? Proč je to právě ona, kdo se k nám ve svých zjeveních obrací, a proč se naopak máme obracet zvláštním způsobem k ní, např. formou zasvěcení Panně Marii, jak to doporučuje Fatima? To všechno se týká obecnější otázky po smyslu mariánských zjevení.

1. Proč se Panna Maria zjevuje?

Zralá víra má zájem tato zjevení a jejich poselství nejen jako zázračné události obdivovat, ale také pochopit jejich širší souvislosti. Snaží se v nich poznat řád a dát jim trvalý smysl. Teprve takový přesahující smysl dává záruku, že dozrálo pochopení víry pro Boží dílo a že víra překonala stále se vynořující těžkosti a námitky.

Především je nepopíratelné, že mariánská zjevení se v moderní době množí a že rozvíjejí v církvi dosud nebývalé účinky. Toto konstatování platí i přesto, že si uvědomujeme nebezpečí klamu a omylu, a proto se přidržujeme rozhodnutí církve o pravosti a věrohodnosti zjevení. Tato zjevení (jako La Salette, Lurdy, Fatima, Banneux, abychom jmenovali jen ta v Evropě nejdůležitější) vyvolala u věřících v obdivuhodné míře náboženský život, což nemůže popřít ani nejkritičtější pozorovatel. Tato kritika vznáší námitky, že se jedná o povrchní, nárazové, emocionální formy zbožnosti, které neodpovídají vyšším náboženským nárokům. To však není nijak závažná námitka, především pak pokud přichází ze strany, která dá hodně na náboženskou zkušenost, osobní zaujetí a vnitřní prožitek náboženského života. Kdo hodnotí nezaujatě a bez předsudků dění na velkých poutních místech, nemůže popřít, že se zde jedná o velkou spontaneitu a nefalšovanost. Navíc skutečnost, že sama církev jakožto Boží lid se jako instituce prostřednictvím svých nejvyšších zástupců podílí na tomto životě, činí námitky proti mariánským zjevením bezpředmětné. Mariánská zjevení přinesla v poslední době takové náboženské efekty, které jsou neodmyslitelnou součástí existence církve.

Tím více však překvapuje, že církevní učení a teologie (až na výjimky) nedala zatím marián-

ským zjevením pevné místo a domovské právo ve své oblasti. Mariánská teologie (mariologie), která se rozvíjí především od 19. století jako samostatná větev, přispěla významně k pochopení mariánských tajemství. Poukázala na organickou vazbu mezi mariánskými pravdami, celkem učení o spáse a všemi pravdami víry: pravdou o Kristu, o vykoupení, o milosti, o církvi a o konečném naplnění díla spásy. Je to také důsledek novodobého prohloubení nauky o Panně Marii, že II. vatikánský koncil dal na vědomí: » Maria v sobě spojuje... největší tajemství víry a opět je vyzařuje«. Přesto však teologie nevěnovala mariánským zjevením jako takovým žádnou přiměřenou pozornost a nevěnovala se otázce, jaké místo jim náleží v mariologii a v celé skutečnosti víry. Pro teologii se zjevení jeví jako soukromé záležitosti, které se vymykají řádu, které není nutno popírat, ale jimž také není třeba přisuzovat žádný zásadní význam.

Tady se otevřeně projevuje rozpor mezi životem církve v liturgické i mimoliturgické oblasti a mezi učením teologie. Teologie by se měla cítit vyzvána, aby s ohledem na skutečné účinky mariánských zjevení tento rozpor překlenula. Základní poznatky jsou již zcela k dispozici. Když se mluví o »soukromém« charakteru zjevení, je možno naopak namítnout: Panna Maria není žádnou soukromou osobou.

Ona jako Matka Kristova je svou osobností i svým životem určena všem lidem, jejichž jménem ona jednala. Matce Boží však nebyl určen časově vymezený úkol. Ona v něm v nebi ustavičně pokračuje. To je zásadní a významný rozdíl mezi mateřstvím Mariiným a mateřstvím jiných pozemských bytostí. O každé zemřelé matce říká člověk: to byla moje matka. Maria však je i nyní naší matkou celou svou tělesně-duchovní skutečností a aktivitou, o čemž nás zvláštním způsobem poučuje pravda víry o jejím tělesném nanebevzetí. Ona nadále uskutečňuje svou mateřskou službu. K tomu patří v míře daleko vyšší než u jiných svatých vnitřní spojení se světem a s člověkem.

Jestliže se však jedná o živý vztah k tělesně-duchovním lidskými smysly vybaveným bytostem, co je na tom divného, že se k nim Maria obrací i prostřednictvím smyslů, oslovuje svými slovy jejich sluch a svou postavou jejich zrak? Právě to se děje ve zjeveních. Ta zcela odpovídají řádu, který Bůh stanovil v dějinách spásy: Bůh se v dějinách znovu a znovu projevoval i viditelnými znameními. Maria má od něho jako osoba určený úkol *být velkým znamením na nebi* (Zj 122,1). Nemá se tedy z Boží moci jakožto takové znamení viditelně ukazovat a vystupovat ve zjeveních? Tak jako před Kristem znaly dějiny spásy mnoho viditelných znamení, která poukazovala na Něho a na jeho první příchod, tak náleží mariánská zjevení v řádu spásy po Kristu. Jsou to znamení, která vycházejí ze světla Kristova Zjevení a poukazují na Kristovo konečné zjevení v jeho druhém příchodu.

Ale toto vysvětlení bude plně pochopitelné teprve tehdy, když si ujasníme jedinečný a nezastupitelný úkol Panny Marie v dějinách spásy. ¹

(Dokončení příště)

Peklo je skutečností

I mezi věřícími jsou dnes určité kruhy, které slova o existenci pekla pokládají za přehnaná. Tomu se musíme bránit. Člověk v dnešní době se uzavírá zvláště myšlenkou, že ponese na věčnosti důsledky svého pozemského jednání. Dokonce se mu v tom dostává podpory od zdánlivě vzdělaných míst.

Úvodem

Nevíte, čemu věříte! Tak napsal Franz Buggle, profesor psychologie ve Freiburgu, svou knihu, ve které se snaží zdůvodnit, proč »z věčných důvodů již nemůže být křesťanem«.⁽¹⁾ V prvním díle se zabývá Starým zákonem a snaží se dokázat v něm tendenci »trestat barským způsobem každou odchylku od normy, a to až k fyzickému zničení nebo k hrozbě násilí (to prý je opravdu božský morální model!)«.⁽²⁾

Co však je ještě více udivující než toto odsouzení, je skutečnost, že v očích tohoto autora našel Nový zákon milost stejně málo, nebo dokonce ještě méně. Pozitivní výpovědi Nového zákona jsou zde uvedeny do souvislosti se starozákonním chápáním Boha, což je podkladem pro násilné trestání hříšníka, které vrcholí »nepřijatelným a krajně přehnaným trestem věčného pekla pro částečná i docela malá dočasná provinění.«⁽³⁾ Za takové hrozby není odpovědný nikdo jiný, než Ježíš Kristus, takže Buggle klade otázku: »Může učitel etiky a náboženství, který s takovými hrozbami trestů zachází jako se samozřejmými a tyto fantastické tresty zcela bez problémů přijímá nebo rozvíjí, může být takový člověk dnes ještě hlasatelem vtělení absolutního dobra, absolutní lásky jakožto Boha?«⁽⁴⁾

To, co mě na těchto tvrzeních F. Buggla děsí, není ani tak radikální odsouzení křesťanské nauky; tento jev je tak starý jako samo křesťanství. Daleko závažnější je skutečnost, že

Buggle zvolil titul své knihy s určitou mírou oprávnění. Ať už jeho teorie zasluhují jakoukoliv kritiku, má nicméně pravdu v tom, když hovoří o »stále více udivující a neuvěřitelné dezinformaci o náboženském obsahu a nauce, jak jsou obsaženy v Bibli a v církevním učení.«⁽⁵⁾ Buggle nedělá žádné tajemství z toho, že neříká nic nového, nýbrž chce upozornit na základy křesťanské nauky, i když v naději, že ukáže její odstrašující působení. Úspěch může mít jen tehdy – anebo jen proto? – že skutečně velmi mnoho křesťanů **neví, čemu věří.**

V podstatě se Bugglovo odmítání týká křesťanství jako celku na základě stejného myšlenkového postupu, který on sám vytýká křesťanským učitelům jako selektivně tendenční. To, co se mu nehodí do předem daných myšlenkových struktur, to zamlčí nebo popře. Kristián Morgenstern charakterizoval takový postoj výstižně v básni »Nemožná věc« těmito slovy: »To, co být nesmí, to prostě být nemůže«. Při tom vystupuje zcela zřetelně do popředí otázka, jaká je skutečnost a jaká je pravda. Musíme mít jasno v tom, že pokud něco takového jako peklo skutečně existuje, pak je církev nejen oprávněna, ale dokonce má přísnou povinnost, aby věřící a vůbec všechny lidi před ním varovala. Eventuální důsledky psychologické povahy jsou při tom zcela druhořadé. Naše otázka tedy zní: Co nás učí Zjevení a učitelský úřad o skutečnosti pekla, nikoliv však otázka, zda je to pro nás příjemné. Ukažme si

Bliží se 80. výročí prvního zjevení Matky Boží v portugalské Fatimě. Jedním z hlavních témat fatimských zjevení je záchrana lidských duší před věčným zatracením. Matka Boží umožnila dětem nahlédnout, jak hrozné je utrpení zatracených duší, které přesahuje všechny hrůzy, známé i z válek posledního století.

Osmdesát let po těchto zjeveních se i u nás vyskytují kněží, kteří zpochybňují a zlehčují fakt, že existuje místo věčného zavržení. Není náhodou, že to bývají titíž lidé, kteří odmítají mariánská zjevení nebo je přinejmenším prohláší za zbytečná. Jako odpověď na taková opovážlivá tvrzení přinášíme úvahu Joachyma kardinála Meisnera, arcibiskupa v Kolíně nad Rýnem.

tedy stručně, jak se vyvíjela nauka o pekle.

Starý zákon

Jestliže chceme křesťanskému Zjevení správně rozumět, musíme uvážit, že se organicky vyvíjelo. To je možno doložit již ve Starém zákoně. Větší část jeho knih neví nic o životě po smrti, co by zasloužilo toto jméno. Stínové bytí, v jakém živoří zemřelí podle převládajícího starozákonního chápání jako »rephaim« – slabí v »šeolu« – podsvětí, nemá mnoho společného s dalším životem duše po smrti, tak jak to chápe západní tradice. Po své smrti – a to je rozhodující – je vyňat člověk podle původního starozákonního chápání z Boží ruky. *Podsvětí tě nebude chválit, kdo sestoupil do jámy, nečeká na tvou dobrotu*, tak si stěžuje smrtelně nemocný král v Izaiášovi (38,18). Starozákonní zbožný člověk nečeká, že bude po své smrti dále s Bohem, nýbrž že jako Job *zemře přesyacen svými dny* (Job 42,17).

Jestliže v převážné části starozákonních knih, především v těch nejstarších, nenajdeme u nás běžné očekávání věčného života, pak také marně hledáme pojmy jako nebe a peklo v tomto jejich pojetí. Přesněji řečeno: Pro biblické Izraelity existuje nebe a peklo spíše jako nebe a peklo zde na zemi, a to v přímé souvislosti se změnami života. Zbožný požívá Boží přízně v materiálně tělesném ohledu a bezbožný pro své viny hyne. Žalm č. 1 to vyjadřuje takřka

programově: *Blaze muži, který se neřídí radami bezbožníků, který nestojí na cestě hříšných, který nesesedává s posměvači, nýbrž si oblíbil Hospodinův zákon, nad jeho zákonem rozjímá ve dne v noci. Je jako strom zasažený u tekoucí vody, který dává své ovoce v pravý čas, je muž listí neuvadá, vše, co podnikne, se zdaří. Se svěvolníky je tomu jinak: jsou jako plevy hnané větrem. Na soudu svěvolní neobstojí, ani hříšníci v shromáždění spravedlivých. Hospodin zná cestu spravedlivých, ale cesta svěvolníků vede do záhuby.* Pro tuto pozemskou jistotu spásy by bylo možno uvést celou řadu příkladů, především v žalmech a knihách moudrosti.

Důvěra ve spravedlivého Boha, který dobré odměňuje a zlé trestá, se vine celým Starým zákonem. Ale objevují se také pochybnosti o vztahu mezi životem a osudem, především tam, kde se dobrým daří špatně, a zlým dobře. Velký skeptik Kazatel klade svůj prst do této rány: *Jsou spravedliví, kterým se daří tak, jako by byli svěvolníci, a jsou svěvolníci, kterým se daří tak, jako by jednali spravedlivě* (Kaz 8,14). Celá kniha Job je poznamenána tímto zápasem zbožného, kterému se daří zle, i když se ničím neprovinil.

Obzvláště naléhavá se stává tato otázka v době helénismu, v epoše po smrti Alexandra Velikého (r. 323 př. Kr.), když se izraelský národ stal součástí řecké světové říše. Na jedné

Je společnost měřítkem pro církev? (2)

V minulé úvaze jsme se zabývali otázkou, v jakém smyslu potřebuje církev trvalou reformu. Konstatovali jsme, že tato reforma se netýká jejich věčných záležitostí ani její hierarchické struktury, nýbrž vnitřního obrácení a pokání. V naší druhé úvaze se zamyslíme, co znamená »smysl pro víru u Božího lidu jako celku«.

Ve 12. kapitole konstituce *Lumen gentium* se hovoří o tom, že celek věřících, kteří mají pomazání od Svatého, se nemůže mýlit ve víře. Jestliže podle tohoto výroku je zaručeno, že Boží lid setrvává v pravdě, k čemu je pak učitelský úřad církve?

Především je třeba konstatovat, že církev zůstává v pravdě díky Duchu svatému, kterého Kristus slíbil církvi jako Ducha pravdy, aby ji uvedl do celé pravdy (Jan 16,13). To se dějinně děje prostřednictvím nadpřirozeného smyslu pro víru celého lidu, když dává najevo svůj obecný souhlas ve věcech víry a mravů (*universalem consensum de rebus fidei et morum*). Že se zde nejedná o společenský konsenzus sociologického typu, vyplývá z dalších slov, když k tomu konstituce připojuje tento významný dodatek: *kteří mají pomazání Ducha sva-*

tého. Dále se říká: *Tento smysl pro víru, probouzený a udržovaný Duchem pravdy, působí, že Boží lid vedením učitelského úřadu církve, který věrně poslouchá – nepřijímá pouze lidské slovo, nýbrž skutečně slovo Boží (srov. 1 Sol 2,13)... a neúchylně lne k víře (LG 12).*

Učitelský úřad církve nestojí nad pravdou, nýbrž ve službách pravdy. (Dei verbum, čl. 10). To platí také o neomylnosti papeže. Ta je ohraničena na oblast víry a mravů (*fides et mores*) a nemůže žádnou pravdu vyprodukovat, nýbrž pouze hlásat pravdy již zjevené, nebo takové, které souvisí se Zjevením, a to všechno s autoritativní kompetencí na základě Božího ustanovení (LG 20) a se zvláštní milostí, kterou získal zvláštním vyliťím Ducha svatého (LG 21), tzn. má k tomu zvláštní charisma. K tomu nám říká konstituce o Božím zjevení:

Avšak úkol autenticky hlásat Boží slovo psané nebo ústně předávané (autentice interpretandi) je svěřen pouze živému učitelskému úřadu církve, který vykonává svou pravomoc ve jménu Ježíše Krista. Tento učitelský úřad není však nad Božím slovem, ale slouží mu tak, že učí jen to, co bylo předáno, neboť z Božího příkazu a za pomoci Ducha svatého Boží slovo zbožně slyší, svědomitě stráží a věrně vykládá a z toho jediného pokladu víry čerpá všechno, co předkládá k věření jako zjevené od Boha (ex hoc uno fidei deposito – Sacra Traditio et Sacra Scriptura unum verbi Dei sacrum depositum constituunt (DV 10).

Není proto možno rozdělovat od sebe to, co Zakladatel cír-

kve a její Hlava, totiž Ježíš Kristus spojil: Boží lid a kolegium nástupců apoštolů – učitelský úřad. To platí především pro setrvání v pravdě.

Významné je také spolupůsobení Ducha svatého v církvi pro její smysl pro víru celého Božího lidu a jeho všeobecný souhlas ve věcech víry a mravů (*universalis consensus de rebus fidei et morum*). Nesmíme totiž přehlížet závažnou skutečnost, že k celku Božího lidu patří také učitelský úřad!

II. vatikánský koncil vyjádřil organickou jednotu obou těchto dimenzí církve (duchovně-svatostné a viditelně-společenské) těmito slovy: *Je to společnost (societas) vybavená hierarchickými orgány i Kristovo tajemné tělo, viditelné shromáždění a duchovní společenství (coetus ad spectabilis et communitas spiritualis), pozemská církev i církev obdařená nebeskými dary. Nelze ji však považovat za dvě rozdílné věci, nýbrž tvoří jedinou složenou skutečnost, srůstající z lidského a božského prvku (LG 8; srov. KKC, čl. 771)*

Jen v této jednotě, nikoliv proti sobě, může mít Boží lid naději a víru, že je veden Duchem svatým, jak tomu chce Kristus (Jan 16,13) a setrvává v pravdě. ¹

Matko bolestná, vypros mi milost, abych se vždy odevzdávala vedení Boží Prozřetelnosti, i když se mi zdá jakkoliv nepochopitelná, a abych nikdy neupustila od přesvědčení, že všechny věci zařídila k mému největšímu prospěchu.

Anette di Rocca

straně proniká řecké duchovní bohatství jako učení o nesmrtnosti lidské duši do textů Bible. Na druhé straně utlačují Seleukidové, Alexandrovi nástupci, Židy krutým způsobem. V tomto ovzduší roste jistota, že spravedlivé Boží jednání nekončí u bran podsvětí. Jak otřesné jsou zprávy o mučednictví makabejských ve 2. knize, především ve vyprávění o makabejské matce a jejích sedmi synech (2 Mk 7)! Ale uprostřed líčení tohoto utrpení klíčí naděje na Boží konečnou spravedlnost.

Rubem této naděje je přesvědčení, že ani hříšník neujde svému osudu, protože se svou smrtí nemůže vymknout z Boží ruky. Charakteristické pro toto přesvědčení a pro celý další vývoj nauky o pekle je závěr Izaiašovy knihy, kde Bůh říká: *Až vyjdou, spatří mrtvá těla těch mužů, kteří byli nevěrní. Jejich červ neumírá, jejich oheň nehasne; jsou strašlivou výstrahou pro celý svět (Iz 66,24).* ¹

(Dokončení příště)

Bílá kronika

Velmi mě trápí tolik bolesti a útrap, o kterých slyším, a někdy to na mě doléhá. V Brně v kostele sv. Jakuba sedí vzadu na lavici pán a nežebrá, má hlavu stále skloněnou. Ale poslední dobu páchl od něho celý kostel. A tak jsem dostala odvalu a oslovila ho a domluvila, že mu přinesu věci na převlečení od ponožek až po sako. Dala jsem mu 50 Kč, ať se jde okoupat. A on to udělal. Stisknul mi ruku a děkoval, a tak se nyní zdravíme každý den, když jdu na mši svatou.

A když jdu přes cestu z práce na oběd, vídám u kostela u Minoritů sedět na zemi jiného pána. A tak jsem u oběda koupila dva obložené chlebičky a donesla mu je. Byl tak zesláblý, že je nemohl udržet v rukou, a tak jsem ho nakrmila. Byl velice ubohý, jako ten Lazar. A tak jsem mu vyprávěla o Pánu Ježíši. On totiž měl i nohu v sádře a špina z něj přímo kapala. Byla jsem z toho nešťastná. Moje kolegyně z práce mě viděla, jak jej krmím, a později mně řekla, že přijela sanitka a odvezla jej. Tak jsem měla radostné Velikonoce!... ¹

(Z dopisu čtenářky)

Úmysl všeobecný:

AŽ VÍRA PANNY MARIE JE VZPRUHOU VŠEM, KTERÍ SE SNAŽÍ POZNAT A PLNIT VŮLI BOŽÍ.

Františkánská tradice nám představuje sv. Františka nejenom jako člověka modlitby, nýbrž jako člověka, který se modlitbou stal. To znamená, že se sjednotil s Boží vůlí. Totéž můžeme říci o Panně Marii a její víře. Ona nebyla jen ženou víry, nýbrž v určitém smyslu se vírou stala. To znamená, že celou svou bytostí přilnula k Všemohoucímu a jeho velkým činům. Největším činem Boha ve světě je však Vtělení Ježíše Krista, který zemřel a vstal z mrtvých pro spásu všech lidí. Můžeme tedy říci, že víra Panny Marie je přilnutím celé její bytosti k tomuto tajemství.

Spravedlnost neboli svatost Panny Marie můžeme rozjímat z dvojího hlediska. Jedno vyjadřuje církev prohlášením o Neposkvřněném početí. Je to jedinečné, nesrovnatelné privilegium. Druhé hledisko vyjadřuje pod vnuknutím Ducha svatého Alžběta, Mariina příbuzná: „A blahoslavená, která uvěřila, že se splní to, co jí bylo řečeno od Pána“ (Lk 1,41–45). To je spravedlnost prýstící z víry. Maria měla spravedlnost již před andělským zvěstováním. Byla to spravedlnost z její výchovy v židovské víře. Po andělově zvěstování však dostala spravedlnost vyšší, plynoucí z její víry v Syna Božího, vtěleného mocí Ducha svatého v jejím lůně.

Jaké jsou charakteristické znaky této její víry? Nejdříve je to krajní prostota a jednoduchost. Čím více se člověk přiblíží k tajemství Nejsvětější Trojice, tím více se musí ztišit činnost rozumu a intelektuální abstrakce, která by chtěla uchopit duchové skutečnosti. Bůh je jednoduchost sama v sobě. Duch a srdce, které se poznáním přibližují k Bohu a k jed-

notě s ním, musí před touto skutečností zmlknout. Musí se uzavřít vtírání světa, aby se otevřely čistému a prostému paprsku Ducha. Toto otevření a přijetí je výsledkem víry.

Maria přilnula celou svou bytostí k tomuto božskému záření při Vtělení. Přijala Božího Syna v čiré a prosté víře. Její bezhříšné početí k tomu bylo předpokladem. Nebyla v ní žádná překážka. Taková byla vůle Boží o Marii a Maria k ní dokonale přilnula svou vůlí.

Druhým charakteristickým znakem je vytrvalost v temnotě víry, kterou musela podstoupit stejně jako my. Vírou se Maria připojuje k velkému tajemství, které v ní Bůh působí. Nechácala úplně, co Bůh v ní a okolo ní zamýšlí. Evangelia na to na několika místech upozorňují (Lk 1,34; 2,19, 49–50). Byla tak na Božím díle spolupracovnicí stále pokornější a mlčenlivější.

Život Mariin byl nepřerušovaný úkon víry. Od začátku až do konce se připodobňuje životu Ježíšovu, zvláště tam, když Boží působení v Kristu jde cestami nepřístupnými lidskému chápání. Ona byla první mezi těmi, „kdo to slovo vyslechnou a uchovávají ho v dobrém a poctivém srdci a s vytrvalostí přinášejí užitek“ (Lk 8,15). V ní se opravdu ukázalo „jak Bůh dává spravedlnost, která je z víry a vede k víře. Tak je psáno: Spravedlivý bude žít z víry“ (Ř 1,17).

Tato Mariina víra nám má být – podle květnového úmyslu Apoštolátu modlitby – vzpruhou při poznávání a plnění vůle Boží.

*Pro Apoštolát modlitby
Carlo Colonna,
S. I. Bari, Itálie.*

MODLITBA – MEDITACE

Náš rozhovor nemůže skončit, aniž bychom se neobrátili ke Svaté Panně, která je znamením jisté naděje a útěchy. Mládeži z celé Evropy! Svěřuji vás Marii tím, že vás žádám, abyste ji milovali. Dnes ji provždy přijměte do svého domu!

Zde v loretské svatyni již po sedm století Svatá Panna bdí a v tichosti pracuje tak jak to dělávala v nazaretském domku. Její způsob spočívá v pokoře, věrnosti a službě. To je znak Nazaretu i Lorety. Vezměte si jej za vlastní. Když jej budete napodobovat, pocítíte radost a pokoj, které jsou darem Ducha svatého.

S Marií se můžete s odvahou připravit na budování Evropy naděje. Potom bude věrná svým kořenům a bude to země s otevřenou náručí, země solidarity a míru pro všechny.

Jan Pavel II. V Loretě 9. 9. 1995.

(Na pouti mládeže Evropy.)

Úmysl misijní:

ZA CELKOVÉ POVZNESENÍ ŽENY PODLE VZORU PANNY MARIE – MATKY KRISTA A CÍRKVE.

Jan Pavel II. říká: nechci zde opakovat, co jsem napsal v Apoštolském listu *Mulieris dignitatem* (O důstojnosti a povolání ženy) a v Apoštolské exhortaci *Christifideles laici* (O povolání a poslání laiků v církvi a ve světě). Tam jsem psal o důstojnosti ženy a o antropologických a teologických základech ženské otázky. Mluvil jsem o účasti ženy v životě lidském a křesťanském a také o účasti ženy při poslání církve vzhledem k rodině, kultuře... a různým oblastem lidské činnosti.

Podle zásady, prohlášené synodou r. 1987, jak jí přináší Apoštolská exhortace *Christifideles laici* č. 51 „ženy se mají účastnit života církve bez jakékoliv diskriminace též při konzultacích a při rozhodování“. Z toho plyne, že ženy mají možnost pracovat v různých diecézních a pastoračních radách, diecézních synodách a provinciálních koncilech. V tomto smyslu – podle návrhu synody – ženy „musí být přibírány k přípravě pastoračních dokumentů a misijních iniciativ. Musí být uznávány jako spolupracovnice při poslání církve

v rodině, v zaměstnání i v občanském společenství“ (tamtéž). To vše jsou oblasti, ve kterých může kvalifikovaná žena přispívat moudrostí, rozumností, odvahou, zanícením a horlivostí ve prospěch církve a společnosti.

Zvláště angažování v církevní oblasti má být odrazem evangelního zjevení, podle kterého byla žena – jako reprezentantka lidského rodu – vyvolena, aby dala svůj souhlas ke Vtělení Slova. Zpráva o Vtělení nám připomíná, že teprve poté, co Maria pronesla „fiat mihi“ (ať se mi stane – Lk 1,38) a souhlasila tak stát se matkou Mesiáše „anděl od ní odešel“. Naplnil své poslání a mohl Bohu odnést ANO lidstva, které pronesla Maria

Po příkladu Marie prohlašuje Alžběta: blahoslavená, která jsi uvěřila (Lk 1,42). A když si vzpomeneme, že Ježíš žádá před vzkříšením Lazara vyznání víry od Marty (Jan 11,26), křesťanská žena pocítí, že je zvláštním způsobem vyzvána, aby svědčila o své víře. Církev má potřebu odhodlaných, pevných a věrných lidí, kteří tvář

Rozhovor se sv. Filipem Neri

Proč se mám modlit?

Nic nepomáhá člověku více, než modlitba. Bez modlitby nemůže člověk dlouho vytrvat v duchovním životě.

Musíme denně hledat útočiště u toho nejmocnějšího prostředku, abychom si zajistili svou spásu.

Co si myslíš o člověku, který se nemodlí?
Člověk bez modlitby je jako nemá tvář, která je bez rozumu.

O co se mám především modlit?

Mezi věci, o které máme prosit Boha, patří vytrvalost v dobrém a ve službě Bohu. Musíme se ustavičně modlit o milost vytrvalosti.

Jaký je cíl správné modlitby?

Modlitbu a svatě přijímání a nevykonáváme kvůli pocitům zbožnosti, které při tom prožíváme, protože to bychom hledali sebe a ne Boha. Musíme se modlitbou učit pokore, poslušnosti, mírnosti a trpělivosti.

Pomysli, milý křesťane, jak nevy-slovná je láska a milost tvého Stvořitele, pro kterou se nechtěl stát tvým Pánem, nýbrž Otce a adoptoval tě za své dítě a bratra svého jenorozeného Syna!

Mathias Jisef Scheeben (1835–1888)

Úmysly apoštolátu: úmysl misijní

v pochybám a nevěře – častým v dnešním lidstvu – dosvědčí slovy i činy věrnost Kristu, vždy živému.

Podle evangelních zpráv nemůžeme opomenout, že v den Vzkříšení to byly právě ženy, které první dosvědčovaly tuto pravdu, zatímco se u učedníků setkaly s pochybami a snad i se skepticizmem. Učedníci, i když nakonec sdíleli jejich víru, zpočátku váhali. A v této chvíli se ukázala intuitivnější stránka ženské inteligence. Ta ji činí otevřenější pro zjevenou pravdu, schopnější pochopit význam skutečností a přijmout poselství. V toku věků jsou nespočetné důkazy této její schopnosti a ochoty.

Jan Pavel II., Generální audience
13. 7. 1994.

Co mám dělat, když nejsem vyslyšen?

Nesmíme ustát v modlitbě proto, že jsme okamžitě nedostali to, oč prosíme.

Co mám dělat, když nejsem k modlitbě disponován?

Nesmíme ustát v modlitbě kvůli roztržitosti a duševnímu neklidu, i když se nám to zdá neúčinné dále pokračovat. Kdo vytrvá a v klidu přivede svého ducha zpět k předmětu své modlitby, získá si velkou zásluhu.

Má roztržitá modlitba vůbec nějakou cenu?

Když konáme v době vyprahlosti úkony pokory, vyznáváme při tom svou neschopnost sami sobě pomoci a prosíme Boha o příspěví, pak je to všechno opravdová účinná modlitba.

Je možno překonat tvrdost ducha?

Nejlepší prostředek proti duchovní vyprahlosti spočívá v tom, postavit se jako žebrák do přítomnosti Boha a svatých a prosit o duchovní almužnu.

Co mám dělat, když nemám na modlitbu vůbec čas?

Kdo se delší dobu nemůže dostat k modlitbě, měl by svou duši povznést k Bohu alespoň střelnou modlitbou.

Je dobrým starým zvykem Božích služebníků mít připraveno několik modliteb a vystřelovat je jako šipy během dne k nebi.

Co mám dělat, když nějaká modlitba, třeba Otče náš, mi úplně zevšední a stane se jen tak zvykem?

Když se modlíme Otče náš, máme si uvědomit, že máme v nebi Boha jako Otce, a tak pokračovat slovo za slovem s tím, že o něm rozjímáme.

Čím je možno modlitbu oživit?

Nic není vhodnější pro probuzení ducha modlitby než četba duchovních knih. Nejvhodnější jsou knihy od spisovatelů, kteří začínají na »S«, na př. sv. Augustin, sv. Bernard, sv. Řehoř

Kdy musíme modlitbu přerušit?

Když jsme voláni, abychom nějakým způsobem prokázali skutek lásky bližním, protože to ve skutečnosti znamená pokračovat v modlitbě.

přípr. -lš-

Jan Sarkandr
a Matka Boží
Čenstochovská,
akvarel Karla
Svolinského
z roku 1985

SVATÝ JAN SARKANDER

**Ó, svatý Jene,
hradbo Moravy nerozborná;
z toho pramene vody,
který zázračně vytryskl
z kamenů žalárních stěn
v tvé nesmírné žízni,
i nám popřej, svatý Jene,
neboť duše naše
jako zem bez vody,
jako vyprahlá zem bez života.
Jako vyhnanec ve vlastní zemi,
jako žebráci stojíme před vraty
svých příbytků,
chléb, který pro nás vyrostl,
z prachu a kamení cest
si zdvíháme,
svatý Jene.
Až přijde čas,
rozevři opět svůj breviář,
svatý Jene, a ústy zkrvácenými,
jazykem proťatým
obracej jeho listy,
tak jako tenkrát jsi činil,
modli se za nás a za naši zem
k Bohu,
který se nenechá posmívat věčně,
modli se za nás a za naši zem,
svatý Jene.**

Karel Schulz

LA GRANDE

GRUVIET TYRAN-
nie, exercée en la personne de
Reuerend Peie en Dieu, &
Bien heureux Jean Sarkander,
Doyen, & Palleu de Holof-
houen en-Morante, province
de Boelme par les peruers He-
retiques de l'Inde en l'an
1600.

Édifiable les Admés qui s'ac-
cuse ja mang. P. I. L.

A PARIS,
Chez P. L. L. M. M. M., parier de la
poute Saint-Vincent
M. D. C. X X.

Titulní list
první knížky
o Janu
Sarkandrově,
vydaná v r. 1920,
několik měsíců
po jeho smrti

Jan Sarkandr

– patron ediční činnosti –

Ve své knize Jan Sarkandr, patron sjednocující se Evropy uvádí P. Josef Budniak údaje o nakladatelství Dědictví Jana Sarkandra pro lid polský ve Slezsku a označil sv. Jana Sarkandra za patrona ediční činnosti.

Čím to, že pracovníci tisku, knihy, kultury a osvěty ve Slezsku si zvolili za svého patrona sv. Jana Sarkandra?

Polský lid na Těšínském Slezsku se v druhé polovině XIX. století probouzel k národnímu životu. V té době nebylo v této oblasti žádné sdružení ani nakladatelství, které by probouzelo národní a náboženský život. V Čechách a na Moravě působila v té době kulturně-osvětová společnost *Dědictví svatého Jana Nepomuckého*. Podle tohoto vzoru vzniklo v Těšíně v r. 1873 *Dědictví blahoslaveného Jana Sarkandra pro lid polský ve Slezsku*. Od té doby začal se rozvíjet za podpory vydávaných knih, časopisů, kancionálů a kalendářů kulturně-osvětový a nábožensko-národní život pod patronací Jana Sarkandra. Jednou z prvních knih vydaných v Dědictví byla brožura P. Pavla Matuszynského *Život blahoslaveného Jana Sarkandra*.

V Diecézním zpravodaji, ročník 3., číslo 160 z r. 1928 najdeme tuto poznámku týkající se »Dědictví bl. Jana Sarkandra«: Dědictví blahoslaveného Jana Sarkandra, které existuje 54 let, rozvinulo širokou činnost pomocí živého i tištěného slova pro šíření a prohlubování katolické kultury a osvěty mezi polským lidem ve Slezsku. Zatím uveřejnilo 474 540 exemplářů brožur a knih...«

V r. 1948 polská vláda Dědictví Jana Sarkandra zrušila a zkonfiskovala veškerý jeho majetek. Teprve po 45 letech, v r. 1993 bylo znovu zaregistrováno Sdružení blahoslaveného Jana Sarkandra. 9. prosince 1995 schválil biskup bielsko-żywiecké diecéze podle kánonu 312 § 2 p. 1 katolické sdružení *Dědictví svatého Jana Sarkandra* v Polském Těšíně.

»Dědictví« se dále zasazuje o růst náboženské a kulturní úrovně na Těšínském Slezsku, jehož patronem je sv. Jan Sarkandr, narozený v této oblasti. †

Josef Budniak

Ve stínu sv. Josefa.

Všichni svatí a všichni andělé jsou Božími služebníky.
Jediný sv. Josef byl Bohem nazýván otec, tatínek.

V pokladu semitské řeči má slovo »stín« pozitivní příděch; v biblické řeči znamená »stín otce« oblažující a účinnou Boží přítomnost.

...Bože, jak cenná je tvoje přízeň. Lidé se ukrývají ve stínu tvých křídel (Ž 36,8). Pán je tvůj ochránce, dává ti stín a stojí po tvém boku (Ž 121,5).

Ludvík z Argentanu říká o sv. Josefu: »On je stínem Boha, stínem Otce, zastupuje Jej u jeho jednorozeného Syna. Bůh mu dává tu čest, aby nesl na jeho místě jméno „otec“.

Bůh Otec je skryt ve stínu sv. Josefa, který vystupuje na jeho místě... Boží Syn je ukryt ve stínu sv. Josefa.

I Duch svatý je ukryt ve stínu sv. Josefa, neboť to, co se zrodilo z Panny Marie, je podle evangelia dílem Ducha svatého.

Svatý Josef je společným stínem tří božských osob, Otce, Syna a Ducha svatého.

Josef, který je stínem Otce, je stejnou měrou otcem všech tělesných otců, ale také všech duchovních otců, je otcem duchovního otcovství.

Ludvík z Argentanu nás svou »hrou« se světlem a stínem přivádí k pochopení nejen role otce, ale také role muže v rodině, k pochopení přítomnosti otce, který jedná z lásky.

My všichni potřebujeme otce, který přijímá a s radostí souhlasí se svou rolí. Všichni potřebujeme otce, jakého si vyhledal sám Ježíš.

Ve Svaté Rodině započal Bůh své dílo spásy a dal lidem před oči výmluvný příklad vztahu mezi otcem a synem.

»Svatý Josef byl Bohem povolán k tomu, aby výkonem své otcovské funkce bezprostředně sloužil osobě a poslání Ježíše Krista: tímto způsobem spolupracuje v plnosti času na díle vykoupení a stává se služebníkem spásy. Používal autoritu, která mu nad Svatou Rodinou právem nále-

žela, k tomu aby zcela obětoval sám sebe, svůj život a svou práci...« (Redemptoris custos 8).

Bůh obdařil sv. Josefa láskou k Ježíši:

Dal mu *bdělost otce*,

aby mohl dobře splnit své poslání,

náklonnost otce,

aby Ježíše chránil s velkou

něžností,

láskyplnou starostlivost otce,

aby Ježíše obklopil vši možnou

pozorností, a konečně

autoritu otce,

aby svatý patriarcha měl jistotu, že

se setká s poslušností ve všem, co

přikáže vzhledem k osobě Zachránce...

(sv. Jan Damascénský)

Pak se s nimi vrátil do Nazareta a poslouchal je. Jeho Matka to uchovávala všechno ve svém srdci. A dítě rostlo a sílilo před Bohem i před lidmi (Lk 2,51n).

Bůh sám nám tak ukazuje cestu růstu jak v řádu přirozeném, tak v řádu milosti. Cesta vede uznáním autority otce. Odmítnut autoritu nebo se jí vymykat znamená zastavit se na cestě rozvoje osobnosti.

Svatý Josef jako řemeslník je stínem Otce, který způsobil, že existuje všechno stvoření, jak říká sv. Ambrož:

„Nezdá se to být něco nepřiměřeného, když řekneme, že Ježíš měl za otce řemeslníka. Touto postavou totiž ukazuje, že má za otce »řemeslníka« všech věcí, který učinil celý svět, jak je psáno: *Na počátku stvořil Bůh nebe a zemi* (Gen 1,1). I když lidské není srovnatelné s božským, je tento symbol dokonalý, protože Kristův Otec působí skrze Oheň a Ducha a jako dobrý »řemeslník duší« opravovává naše chyby, přikládá sekeru k neplodným stromům, umí to, co je špatné, ořezat, zvelebit, co je dobré, ukovat duše v žáru Ducha a uschnout celý lidský rod skrze rozličné služby k všestrannému užitku.«

Není tomu snad tak, že opravovává naše srdce, aby se pohybovala v harmonii lásky a zpívala mu tak píseň chvály? †

- lš-

Poselství Svatého otce k 31. Světovému dni komunikačních prostředků 11. května 1997

Světový den komunikačních prostředků se vzpomíná vždy v neděli po Nanebevstoupení Páně, tedy týden před slavností Soslání Ducha svatého. Přinášíme hlavní myšlenky z poselství Jana Pavla II. k této příležitosti.

Zvěstovat evangelium Ježíše Krista, Cesty, Pravdy a Života

Bliží se konec století a současně tisíciletí a my jsme svědky bezprecedentního rozvoje prostředků sociální komunikace, ve kterých se množí jak nové produkty, tak početné druhy služeb.

Ti, kteří využívají tento rozvoj, ocitají se tváří v tvář stále rostoucího výběru komunikačních pramenů. Čím větší je výběr, tím nesnadnější bude odpovědné rozhodování. Skutečně je stále obtížnější chránit svůj zrak i svůj sluch před obrazy a podněty, které mají nečekanou a nežádoucí podobu. Je to svízelné zvláště pro rodiče, jestliže chtějí uchránit své děti od nebezpečných poselství.

Veřejné mínění je pobouřeno konstatováním, jak snadno mohou lidé se špatnými úmysly zneužívat nejpokrokovějších komunikačních technologií. Nepozorujeme ostatně současně relativní zaostávání na straně těch, kteří se snaží správně využívat stejných vymožeností?

V některých částech světa se pozvedá hlas proti tomu, co se nazývá ovládnutí médií západní kulturou. Pro některé lidi představuje tato mediální produkce hodnoty vlastní Západu a v důsledku toho chápané jako křesťanské. Bylo však zajisté vhodnější říci, že její primární a autentickou hodnotou je komerční zisk.

Všimněme si také, že zastoupení programů věnovaných náboženské nebo duchovní tematice a programů, které přispívají k mravní výchově a pomáhají lidem lépe žít, je,

jak se zdá, stále menší. Není snadné zachovat optimismus, pokud jde o pozitivní vliv takových programů, když vidíme množství médií, která ignorují životní význam náboženství pro člověka nebo představují náboženskou víru v negativním a antipatickém světle.

Rok 1997 je pro církve první etapou tříletého cyklu přípravy na Velké jubileum roku 2000. Je zasvěcen rozjímání o Kristu, Božím Slovu, které se působením Ducha svatého stalo člověkem.

Toto téma dává církvi příležitost, aby meditovala a jednala o tom, jak na úrovni specifického přínosu sdělovacích prostředků může nabízet k lepšímu poznání Dobrou zvěst o spáse v Ježíši Kristu.

Moderní sdělovací prostředky se neobracejí pouze ke společnosti jako celku, ale specificky k rodinám, mladým lidem a také k docela malým dětem. Jakou »cestu« ukazují tyto prostředky? Jakou »pravdu« předkládají? Jaký »život« nabízejí?

»Cesta« Kristova je cesta ctnostného, plodného života, po které máme kráčet jako Boží děti... Kristova »pravda« je věčná pravda o Bohu... Kristův »život« je život v milosti... Jsou-li o tom křesťané skutečně přesvědčeni, proměňuje to jejich život. Tato proměna se neprojevuje pouze ve věrohodném a nesporném osobním svědectví, ale také v naléhavé a účinné komunikaci – i ve sdělovacích prostředcích – o živé

víře, která se paradoxně rozmnožuje tím více, čím více se rozdává.

Je potěšující, když vidíme, jak ti, kteří jsou nositeli jména křesťan, sdělují také druhým toto své přesvědčení. Respektujeme všechny mediální iniciativy každé církve a každého církevního společenství, naléhavá ekumenická výzva však nabádá křesťany, aby spolupracovali pozorně jedni s druhými ve sdělovacích prostředcích, a připravili tak oslavu blížícího se jubilea. Všechno je třeba soustředit na objektivní základ jubilea, a tím je posílení křesťanské víry a křesťanského svědectví.

Tentýž Ježíš, který je Cesta, Pravda a Život, je také »světlem světa«, světlem, které osvětluje naši cestu, světlem, které nám umožňuje přijímat pravdu, světlem Syna, který nám dává nadpřirozený život nyní i navěky. Výročí dvou tisíc let od narození Ježíše Krista představuje pro celé lidstvo mimořádnou připomínku, že právě On hrál rozhodující úlohu v křesťanství celého tohoto období. Bylo by vhodné, aby média připomněla tuto iniciativu.

Nejkrásnějším darem, který můžeme nabídnout Ježíši Kristu k dvoutisícím výročí jeho narození, bude, když dáme průchod jeho Dobré novině, a to nejen svým osobním a živoucím svědectvím před světem, ale také ve sdělovacích prostředcích. Zvěstujme evangelium Ježíše Krista, Cesty, Pravdy a Života.

překl. -lš-

První ruský kněz vysvěcený v Moskvě

Prvního katolického kněze Ruska, který vyšel z nového semináře založeného před několika lety, vysvětil v Moskvě apoštolský administrátor pro evropskou část Ruska arcibiskup Tadeusz Kondrusiewicz.

Arcibiskup představil novokněze na improvizované tiskové konferenci při zájezdu novinářů do Ruska v rámci příprav Druhého ekumenického shromáždění ve Štýrském Hradci. Novokněz Vadim Šatkevič pochází z ateistické rodiny, jeho rodiče jsou univerzitními profesory. Vadima dala pokřtít babička v kostele sv. Ludvíka (za komunistické éry jediném otevřeném kostele katolické církve). Novokněz nejprve vystudoval na Moskevské uni-

verzité klasickou filologii, filozoficko-teologické vzdělání získal v polské Vratislavi.

Apoštolský administrátor oznámil, že letos budou ještě pro evropskou část Ruska vysvěceni další tři kněží a tři jáhnové. V katolickém centrálním kněžském semináři v Petrohradě studuje nyní 44 seminaristů. Celkem působí v evropské části Ruska 102 katolických kněží (ze 16 zemí) a 104 řeholní sestry (ze 17 zemí). Arcibiskup odhaduje počet katolíků v evropském Rusku na 300 000 věřících, z toho 50 000 jich žije v moskevském prostoru. Věřící se potýkají s velkým nedostatkem církevních prostor a náboženské a teologické literatury.

ČBK

Fatima

Papež žádá solidaritu s těmi, které »zranil život«

12. dubna 1997 v ranních hodinách přijal Jan Pavel II. biskupy centrálně-západní oblasti Francie na závěr jejich návštěvy »Ad limina«. Ve své promluvě obrátil pozornost k lidem *zraněným životem* a požadoval *rozhodnou angažovanost církve po boku těch, kteří trpí*.

Odvola se na apel, který pronesl při své poslední návštěvě Francie, když se přimlouval za opravdovou solidaritu s trpícími, chudými, nemocnými, tělesně a duševně postiženými a osobami vyžděnými na okraj společnosti. »Velikost společnosti se pozná podle toho, jaké místo poskytuje lidské osobě, a to především těch, kteří jsou nejslabší«.

»Je důležité, aby slovo církve výrazně působilo na veřejné mínění a zastalo se důstojnosti člověka všude tam, kde je ohrožena, a aby předkládalo ty evangelijní zásady, které dávají smysl a hodnotu celému lidskému životu.«

»Nové formy chudoby vyžadují novou odpověď. Křesťané jsou voláni, aby se **obrátili ve svém srdci** a rozvinuli osobně i kolektivně nový životní způsob, ve kterém by se lépe využívalo bohatství i zdrojů«.

»Osoby vyloučené na okraj společnosti nebo postižené jiným druhem chudoby měly by mít možnost žít důstojným rodin-

ným životem a přispívat samy k uspokojení svých potřeb a k plnému rozvoji svých možností.«

Křesťanská společenství by si měla být vědoma své odpovědnosti vůči osobám, které zranil život... Církev musí být plně solidární s těmi nejubožejšími. Nejedná se zde o nějaký fakultativní úkol, nýbrž o neodmítkovatelnou povinnost, která vyplývá z věrnosti evangeliu... Postoj úcty, sdílení a soucitu k těm nejubožejším je znamením naší věrnosti Kristu...

Jan Pavel se pak zabýval konkrétními problémy jednotlivých míst francouzských diecézí a pak zdůraznil: »Je také nezbytné, aby ti, kteří mají politickou, ekonomickou a sociální odpovědnost, chápali své úkoly v plně šíři a věnovali prvořadou péči dobru lidských bytostí.«

Na závěr řekl, že všichni lidé tvoří jednu rodinu, ze které nikdo nemůže být vyloučen a ve které je třeba věnovat pozornost těm, kteří se v ní cítí jako cizinci. Křesťané se musí podílet na přijímání a pomoci přistěhovalým bratřím a respektovat jejich kulturu, a to zvláště tehdy, když se ocitnou v nesnázi. »Je posláním církve apelovat na celou společnost, jak na cizince, tak na občany, aby dbali na nezadatelná lidská práva, která má zákon chránit a podporovat.

VIS

□ Papež Jan Pavel II. přijal představitele církve z Běloruska

Vatikán (VIS): Papež Jan Pavel II. v rozhovoru s oběma běloruskými ordináři – kardinálem Kazimírem Swiatkem (Minsk) a biskupem Alexandrem Kaszkiwiczem (Grodno) – dne 7. dubna uvedl, že církevní společenství v jejich zemi prožívají duchovní jaro, po zimě způsobené pronásledováním, které trvalo dlouhá desetiletí.

»V období současného duchovního znovuzrození myslíme na to, jak Pán pro vás otevřel brány svobody, i když dosud relativní, takže do vaší země mohou přicházet nové kněžské a řeholní síly«, řekl dále papež. Vyzval biskupy, aby hmotně i duchovně pomáhali kněžím, a vyzvedl důležitost dobré přípravy kandidátů kněžství.

Dále papež hovořil o nutnosti nové evangelizace, která má být odvážná a přizpůsobená změněné historické a sociální situaci.

ČBK

□ Drama naší epochy

Vatikán: Papež Jan Pavel II. označil roztržku mezi evangeliem a kulturou za „drama naší epochy“ a „drama pro víru“. V projevu na Papežské radě pro kulturu papež řekl, že především pro „chudé a malé“ se stává přístup k náboženským hodnotám stále těžší, protože žijeme ve společnosti, ve které zdánlivě křesťanství v sociálním životě neexistuje a víra je vázána na privátní sféru. Pod tlakem převládajících módních vzorů postupuje sekularizace stále vpřed, stěžoval si papež. Ve světě bez Boha a k nadpřirozenu zaměřené kultury se šíří mezi lidmi hluboké pocity strachu, které vznikají z přitažlivosti peněz, moci, zábavy a úspěchu. Materialismus způsobuje nespokojenost, vede ke ztrátě smyslu pro náboženskou hodnotu a k obavám před budoucností. Syntéza víry a kultury je podle slov Jana Pavla II. příkazem kultury i víry.

ČBK

ZAPLESEJ, MILOSTÍ ZAHRNUTÁ

Maria, přesvatá Matka Boží, vždy Panna, korunuje poslání Syna a Ducha svatého v plnosti času. Poprvé v plánu spásy nachází Otec *příbytek*, protože mu jej Duch připravil; tak jeho Syn a jeho Duch mohou přebývat mezi lidmi. V tomto smyslu církevní tradice často vztahovala nejkrásnější texty o moudrosti k Panně Marii. Maria je v liturgii opěvována jako »trůn moudrosti«. V ní se začínají projevovat »divy Boží«, které Duch vykoná v Kristu a v církvi.

Duch svatý *připravil* Pannu Marii svou milostí. Bylo vhodné, aby byla »milostí plná« matka toho, v němž »přebývá celá plnost božství« (Kol 2,9). Z čisté milosti byla počata bez hříchu jako bytost nejpokornější a nejschopnější přijmout nevýslovný dar Všemohoucího. Anděl Gabriel ji právem zdravil jako »siónskou dceru«: »Raduje se« (srov. Sof 3,14; Zach 2,14). A Maria se obrací svým chvalozpěvem k Otci v Duchu svatém, když v sobě nosí věčného Syna; je to díkyvzdání celého Božího lidu, a tedy církve.

V Marii Duch svatý *uskutečňuje* Otcův dobrotivý plán. S Duchem svatým a jeho působením počne a porodí Božího Syna. Její panenství se stává jedinečnou plodností mocí Ducha a víry (srov. Lk 1,26–38; Řim 4,18–21).

V Marii Duch svatý *ukazuje* Otcova Syna, který se stal Synem Panny. Ona je hořícím keřem konečného Božího zjevení: naplněna Duchem svatým ukazuje Slovo v pokoře svého těla a dává je poznat chudým (srov. Lk 1,15–19) a prvním zástupcům národů (srov. Mt 2,11).

Konečně skrze Marii začíná Duch svatý *uvádět do společenství s Kristem* lidi, kteří jsou předmětem milosrdné Boží lásky (srov. Lk 2,14). Jako první Krista vždycky přijmou pokorní: pastýři, mudrci, Simeon a Anna, novomanželé z Kány a první učedníci.

Na konci tohoto poslání se Maria stává »Ženou«, novou Evou, »matkou živých«, matkou »úplného Krista« (srov. Jan 19,25–27). Proto je spolu s apoštoly, kteří »jednomyslně setrvali na modlitbách« (Sk 1,14), na úsvitu »posledních časů«, které Duch svatý zahajuje ráno o Letnicích zjevným vystoupením církve.

(Katechismus katolické církve, čl. 721–726)

INFORMACE POJIŠTĚNČŮM MENDLOVY ZDRAVOTNÍ POJIŠTOVNY

Ministerstvo zdravotnictví České republiky svým rozhodnutím ze dne 28. 3. 1997, čj. SZP – 431/1997 odhalo Mendlové zdravotní pojišťovně k 31. 3. 1997 povolení k provádění všeobecného zdravotního pojištění a současně ke stejnému dni rozhodlo o zrušení této pojišťovny s likvidací s tím, že pojištěnci zaregistrovaní u Mendlovy zdravotní pojišťovny se převádějí do Všeobecné zdravotní pojišťovny České republiky dnem 1. 4. 1997.

Ministerstvo zdravotnictví ČR napadené rozhodnutí opírá o ust. § 6 odst. 6, písm. a) zák. č. 280/92 Sb. v platném znění v návaznosti na ust. § 4 odst. 2, písm. f) tohoto zákona, když v odůvodnění svého rozhodnutí konstatuje, že Mendlova zdravotní pojišťovna nedosáhla do jednoho roku od založení nejméně 50.000 pojištěnců.

Proti tomuto rozhodnutí podala Mendlova zdravotní pojišťovna opravný prostředek – rozklad, neboť řešení této situace spatřuje ve sloučení s Českou národní zdravotní pojišťovnou.

I když tato záležitost nebyla dosud ukončena pravomocným rozhodnutím ministra zdravotnictví České republiky o podaném opravném prostředku, dovoluje si Mendlova zdravotní pojišťovna informovat své pojištěnce, že mají právo na svobodný výběr kterékoliv zdravotní pojišťovny a v případě vstupu Mendlovy zdravotní pojišťovny do likvidace jsou pojištěnci ve smyslu ust. § 10 odst. 1, písm. a) zák. č. 550/1991 Sb. o všeobecném zdravotním pojištění oprávněni změnit zdravotní pojišťovnu vždy k 1. dni kalendářního měsíce, nejdříve však k 1. dni kalendářního měsíce následujícího po vstupu zdravotní pojišťovny do likvidace.

Bližší informace jsou svým pojištěncům připraveni poskytnout pracovníci Mendlovy zdravotní pojišťovny.

Ředitel MEZP

Arcibiskupství olomoucké vyhlašuje výběrové řízení na ředitele Cyrilometodějského gymnázia v Prostějově

s nástupem do funkce od 1. srpna 1997.

Podmínky: praktikující katolík, vysokoškolské vzdělání pedagogického směru, pedagogická praxe.

Příhlášky zasílejte na adresu: Arcibiskupství olomoucké, školská sekce, Biskupské nám. 2, 771 01 Olomouc **do 20. května 1997.** K přihlášce připojte kopii dokladu o nejvyšším ukončeném vzdělání, životopis, přehled praxe, Vaši představu o církevní škole. Výběrové řízení se bude konat v úterý 3. června 1997 v Olomouci na kurii Arcibiskupství olomouckého, Biskupské nám. 2.

PORTA CATHOLICA, 10. setkání rytmických křesťanských skupin i jednotlivců bude 5. července, to je v sobotu, v klášteře na Sázavě. Příhlášky s texty písní zasílejte na adresu: P. Jan Pata, Sázava, 285 06 Černé Budy 75

ŽIVOTNÍ POUTĚ DO SVATÉ ZEMĚ ZA

MIMOŘÁDNÉ CENY

IZRAEL – 28. 7. – 4. 8. 1997 – 15 990 Kč – letecky!!!

IZRAEL – 10. 10. – 23. 10. 1997 – 18 990 Kč – busem a lodí přes Středozemní moře, zpět letecky;

IZRAEL – 23. 10. – 30. 10. 1997 – 16 450 Kč – letecky;

IZRAEL – EGYPT – (SINAJ) – 30. 10. – 12. 11. 1997 – 19 490 Kč – letadlem a zpět lodí přes Středozemní moře a busem.

Všechno již v ceně, včetně polopenze, pojištění, drobného dárku a ubytování v hotelu.

MEDŽUGORJE – 20. 6. – 27. 6. 1997, 13. 8. – 19. 8. 1997, 10. 9. – 16. 9. 1997, 3. 10. – 9. 10. 1997 – 1 600 Kč;

ITÁLIE – SICILIE – 2. 7. – 12. 7. 1997 – 7 990 Kč;

ROSA MYSTICA – San Damiano, Milán, Verona aj. – 14. 7. – 19. 7. a 18. 8. – 23. 8. 1997 – 2 990 Kč!!!

LA SALETTA – 26. 7. – 1. 8. 1997 – mariánské exercicie – 3 490 Kč;

GARABANDAL – Lurdy, La Saletta (klíma – Neoplán bus) – 14. 8. – 21. 8. 1997 – 4 750 Kč, mariánské exercicie;

MARIÁNSKÝ OKRUH – Fatima, Lurdy, La Saletta, Garabandal, Montserrat aj. – 9. 8. – 21. 8. 1997 – 7 290 Kč.

Informace a přihlášky: C. K. AVETOUR – Jiří Chválek, Fr. Kupky 445, 518 01 Dobruška, tel./fax 0443/219 29, 0602/44 16 70 a mobil 0601/24 58 64.

Mezinárodní katolická laická komunita

MILES JESU zve všechny ženy a dívky na večerní rekolekci, která se uskuteční v Praze 8-Ďáblicích dne 22. května 1997 v 17.00 hod. Podrobné informace na tel.: 02/858 51 98.

Katolická komunita MILES JESU zve všechny mladé svobodné ženy na víkendové duchovní cvičení na pomoc při rozpoznání povolání. Začátek, pátek 13. 6., 19.00 hod., konec, neděle 15. 6. kolem 13.00 hod. Místo: Brno, Veveří 15, podrob. inform. na tel. 05/74 49 33.

Příteli svatého Františka, blíží se prázdniny, a proto Ti nabízíme několik akcí. Zveme Tě na:

– **FRANTIŠKÁNSKÉ SETKÁNÍ MLÁDEŽE (1. FSM)** na Cvilíně u Krnova ve dnech 28. 6. – 2. 7. 1997. Na programu budou: mše svatá, modlitba breviáře, adorace, svědectví, přednášky, setkání ve skupinách, koncerty křesťanských skupin.

– **EXERCICIE SE SVATÝM FRANTIŠKEM** (pro chlapce a muže) v termínech:

7. 7. – 12. 7. 1997 v Brně; 21. 7. – 26. 7. 1997 a 11. 8. – 16. 8. 1997 na Cvilíně u Krnova.

Chceš-li se zúčastnit exercicií nebo setkání mládeže, přihlas se do 10. 6. 1997 na adresu **P. Kryštof Skibiňski, Konvent minoritů, Minoritská 1, 602 00 Brno.**

Zájemcům zašleme podrobnější informace.

DOMINIKÁNSKÝ KLÁŠTER

Slovenská ul. 14, 772 00 Olomouc

Čtvrtek 15. 5. (19.00 hod.) kostel Neposkvrněného Početí P. Marie, Olomouc

LUDUS PASCHALIS – HRA O ZMRTVÝCHVSTÁNÍ PÁNĚ –

Liturgické drama je žánrem, který se začíná rozvíjet ve středověku v rámci křesťanské bohoslužby. Za téma si bere události z dějin spásy, které jsou zároveň i nosnými body celé liturgie. Ne náhodou první liturgická dramata vznikají v okruhu slavení svatého týdne, které samo o sobě, jako připomínka Kristovy smrti a zmrtychvstání, obsahuje velké napětí a vnitřní dynamiku. Toto představení je jedním z pokusů o realizaci těchto středověkých her stojících na hranici dramatu a rituálu.

Účinkuje **Schola venkovského divadla „WEGAJTY“** – mezinárodní divadelní soubor se sídlem v severním Polsku.

Sobota 17. 5. 1997 (21.00 hod.) kostel sv. Michaela, Olomouc –

VIGILIE SESLÁNÍ DUCHA SVATÉHO – NOC BDĚNÍ

VENI
CREATOR
SPIRITUS

Komunita bratří dominikánů s přáteli Váš zve ke společnému prožití slavnosti Seslání Ducha svatého. Letošní vigílii bude dominovat téma – EUCHARISTIE. Celonoční bdění bude jako již tradičně zahájeno lucernáriem, provázeno promlouvaním P. Ctirada Pospíšila, OFM, rozhovory ve skupinkách, společnou modlitbou svatého růžence a ranními chválami. Program bude tématicky obohacen eucharistickým průvodem. Celá slavnost bude v neděli zakončena mší svatou se svěcením růží.

Pondělí 26. 5. (20.00 hod.) křížová chodba u kostela Neposkvrněného Početí P. Marie, Olomouc –

JAKUB DEML: MIRIAM

Účinkuje Petr Klimeš a hosté.

Zveme věřící a příznivce Orla 4. května 1997 do Hrabyně u Opavy na tradiční ŽUPNÍ ORELSKOU POUŤ – župy Pavla Křížkovského. V 10.00 hod. slavnostní průvod od kulturního domu ke kostelu, v 10.30 hod. mše svatá, ve 13.00 hod. svátostné požehnání. Srdečně zve kulturní rada župy P. Křížkovského.

Neděle 4. 5. – 6. velikonoční
1 Jan 4,10

Jen v pohádkách přijde princ a vybere si odstrčenou Popelku. Všichni dobře víme, že v životě to tak nechodí. Ale u Boha ano! On přijde a zamiluje si člověka. Tebe. Jeho láska bolí. Bolí jeho Syna. Není to však žádný planý cit. Ježíše stojí tato láska život, a proto život dává.

Pondělí 5. 5. – Sk 16,11–15

Odnaučili jsme se naslouchat. Zvykli jsme si zato hodně mluvit. Lýdii Pán otevřel srdce, protože zřejmě uměla naslouchat. Umění naslouchat je právě při modlitbě nepostradatelné. Modlitba není monolog!

Úterý 6. 5. – Sk 16,22–34

Reakce žaláříka na Boží zásah ve prospěch uvězněných působí přímo komicky. Pro nás další důkaz, že Bůh používá všech způsobů, i zcela nezvyklých, jde-li o evangelizaci světa. Proto je třeba i dnes počítat s Božím překvapením, nevázat se jen na to, co už známe.

Středa 7. 5. – Sk 17,15.22–18,1

Slavný monolog Pavla v Aténách je velmi poučný: navzdory brilantní promyšlené řeči, byl úspěch pramalý. Posluchači nepřijali řeč o vzkříšení. Poučen tímto nezdarem, nežádal v Korintě apoštol pozornost jen slovy, nýbrž „Boží mocí a činy, tedy projevy Ducha svatého“. Taková je i dnes cesta pro evangelizaci.

Čtvrtek 8. 5. – Nanebevstoupení Páně – Sk 1,11

I dnes bývají lidé fascinováni otázkami o budoucnosti. Mnohý se ptá, kdy se stane to, co on sám očekává. Ježíšova slova ale směřují jinam. Máme se ptát na to, co od nás očekává Bůh. A být mu k dispozici.

Pátek 9. 5. – Sk 18,9–11

Apoštol nemá jinou ochranu než tu, která spočívá v „bytí s Bohem“. Toto naše bytí s Bohem a jeho přebývání v našem životě roste den po dni v naší vytrvalé modlitbě.

Sobota 10. 5. – Sk 18,23–28

Postava Apolla je důkazem důležitosti přirozeně dobré výbavy pro evangelizaci. Duchovní život předpokládá značné teologické vzdělání, budované na přirozených mohutnostech. Nepodceňujme – zvláště dnes – solidní křesťanské znalosti. A prosíme o Boží moudrost.

Neděle 4. května 6. neděle velikonoční	- 1. čt.: Sk 10,25-26.34-35.44-48 Ž: 98 (97)1.2-3ab.3cd-4 2. čt.: 1 Jan 4,7-10 Ev.: Jan 15,9-17	odp.: srov. 2
Pondělí 5. května férie	- 1. čt.: Sk 16,11-15 Ž: 149,1-2.3-4.5-6a+9b Ev.: Jan 15,26-16A	odp.: 4a
Úterý 6. května nez. pam. sv. Jana Sarkandra, kníže a mučedníka	- 1. čt.: 1 Kor 4,1-5 Ž: 34 (33)2-3.4-5.6-7.8-9 Ev.: Jan 15,18-21	odp.: 5b
Středa 7. května férie	- 1. čt.: Sk 17,15.22-18,1 Ž: 148,1-2.11-12ab.12c-14a.14cd Ev.: Jan 16,12-15	odp.: A leluja!
Čtvrtek 8. května Slavnost Nanebevstoupení Páně	- 1. čt.: Sk 1,1-11 Ž: 47 (46)2-3.6-7.8-9 2. čt.: Ef 1,17-23 Ev.: Mk 16,15-20	odp.: 6
Pátek 9. května férie	- 1. čt.: Sk 18,9-18 Ž: 46.2-3.4-5.6-7 Ev.: Jan 16,20-23a	odp.: 8a
Sobota 10. května férie	- 1. čt.: Sk 18,23-28 Ž: 46.2-3.8-9.10 Ev.: Jan 16,23b-28	odp.: 8a

Breviář pro laiky

Uvedení do první modlitby dne:	NE	PO	ÚT	ST	ČT	PÁ	SO
	4. 5.	5. 5.	6. 5.	7. 5.	8. 5.	9. 5.	10. 5.
Antifona	518	518	1708	518	632	642	642
Žalm	783	784	786	784	786	783	784
Ranní chvály:							
Hymnus	518	518	1708	518	632	642	642
Antifony	611	935	828	965	633	998	1014
Žalmy	921	936	828	965	813	998	1014
Kr. čtení a zpěv	611	615	1710	621	633	644	649
Antifona k Zach. kantiku	611	615	1361	622	633	644	649
Prosby	612	615	1711	622	633	645	650
Záv. modlitba	612	616	1361	622	634	645	1372
Modlitba během dne:							
Hymnus	519	519	519	519	634	643	643
Antifony	519	519	519	519	635	643	643
Žalmy	926	940	833	971	635	1004	1019
Krátké čtení	612	616	592	622	637	646	651
Záv. modlitba	612	616	592	622	634	645	651
Nešpory: SO							
Hymnus	517	517	517	1714	628	628	641
Antifony	609	613	945	838	629	638	1009
Žalmy	916	930	945	838	629	638	1009
Kr. čtení a zpěv	609	613	617	1717	630	639	647
Ant. ke kant. P. M.	610	614	617	1361	631	640	647
Prosby	610	614	617	1718	631	640	648
Záv. modlitba	612	612	616	1361	634	634	645
Kompletář	1238	1242	1247	1250	1238	1242	1260

Knihy si můžete objednat na adrese:

Matice cyrilometodějská s. r. o.
Dolní nám. 24
771 00 Olomouc

Objednávání Světla

**Světlo si lze objednat
na adrese:**

* * *

**Matice cyrilometodějská
s. r. o.**

EXPEDICE
Dolní nám. 24
771 00 Olomouc 1

* * *

**Zájemce o předplatné
ze Slovenska prosíme,
aby se obrátili
na firmu RODENY
(adresa je uvedena
v tiráži), která Vám dá
instrukce
a zašle složenkou
na zaplacení.**

Novinky
MCM

SVATÝ VOJTĚCH

František Dvorník

V roce svatovojtěšského milénia se nám postava svätého biskupa pripomína častěji, ale většinou jen z dälky, v zářivém zamlžení svatos-
ti. V této chvíli, kdy bychom se možná znovu ochotně poddali tradičnímu
dluhu vůči národnímu světci, se nám dostává pomoci ze zdroje zcela nečeka-
ného – z duchovní dílny českého exilu.

Prelát František Dvorník, profesor Harvardské univerzity, znalec evropského stře-
dověku, napsal svou široce koncipovanou historickou studii na výzvu přátel – exulan-
tů. Jejich pomocí bylo dílo vytištěno v Benediktinské tiskárně v Chicagu, později znovu
v Křesťanské akademii v Římě.

Autor se zaujetím a obdivuhodně přístupnou a čtivou formou podal v deseti kapito-
lách lidské osudy i duchovní vývoj Vojtěcha Slavníkovce. Předními prameny mu jsou
dobové životopisy obdivovatelů a osobních přátel Vojtěchových, římského mnicha Ka-
naparia a sv. Bruna z Querfurtu, dále vyličení smrti podle výpovědi Vojtěchových součas-
níků v legendě Passio Sancti Adalberti Martyris. Autor neváhá vyvracet vymyšlené
motivace jednání Vojtěchova, hodnotit kriticky některé údaje Kosmovy kroniky, odlišo-
vat se od pozdějších legend, zejména z 12. až 15. století. Především ale s velikou erudi-
cí z faktografického bohatství přesně, v jemné drobnokresbě buduje přesvědčivý obraz
světce. Zachycuje složité pletivo vztahů mezi Přemyslovci, Slavníkovci, Vršovci, císaři
německými a Svatým stolcem, složitý a strastiplný rozvoj států a církve, konfrontaci
dobových mravních ideálů a reálných skutků Vojtěchových i jeho protivníků. Prof. Dvorník
rozkrývá, jakoby se silou shakespearovské dramatiky, proměny Vojtěchovy od mla-
dého společensky úspěšného církevního knížete přes zodpovědného nekompromisního
pastýře duší, statečného obhájce žitého evangelia, odevzdaného mnicha – asketu, pokor-
ného misionáře až po obětíka sebe sama pro slávu Beránkovu. Skrze tohoto světce,
patrona Čechů, Slováků, Poláků, Maďarů a Prusů, je nám dáno pochopit duchovní zákla-
dy středoevropské souvztažnosti.

Formát A5, 72 stran, předběžná cena 49 Kč.

Matice cyrilometodějská s.r.o.
EXPEDICE
Dolní nám. 24
771 00 Olomouc 1

Odesílatel:

Novinové výplatné

Placeno převodem
706 035

SVĚTLO – týdeník Matice cyrilometodějské. S církevním schválením vydává a tiskne Matice cyrilometodějská v Olomouci v nakladatel-
ství Matice cyrilometodějské, s. r. o., Olomouc. Šéfredaktor Josef Vlček. Adresa redakce a administrace: Dolní nám. 24, 771 00 Olomouc 1;
telefon a fax 068/522 28 03. Registrační značka MK ČR 7225. Podávání novinových zásilek povoleno Oblastní správou poš-
ty v Ostravě č. j. 2363/93-P/1 ze dne 23. 8. 1993. Objednávky výtisků administrace týdeníku. Administrace pro Slovenskou republiku: RODE-
NY, Vinohradnícka 11, 949 01 Nitra, telefon 087/41 83 83; podávání novinových zásilek povolené SP, š. p. ZSRP Bratislava, č. j. 3335-
OPČ zo dňa 21. 5. 1996. Prohlášení redakce: U článků o tzv. soukromých zjeveních, k nimž se doposud církevní autorita nevyjádřila (jako
Litmanová, Medjugorje aj.), se podřizujeme konečnému úsudku církve. Nevyžádané nezveřejněné příspěvky nevracíme.